

Memorandwm Esboniadol i Reoliadau Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 (Ystyr Corff Cyhoeddus) (Cymru) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Adran Llywodraeth Leol Llywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r Reoliadau uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 (Ystyr Corff Cyhoeddus) (Cymru) 2021.

Rebecca Evans AS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
09 Tachwedd 2021

1. Disgrifiad

Mae Rheoliadau Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 (Ystyr Corff Cyhoeddus) (Cymru) 2021 yn diwygio adran 11A o Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 er mwyn sicrhau bod Cyd-bwyllgorau Corfforedig, a sefydlir gan reoliadau a wneir o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, wrth arfer neu gyflawni unrhyw swyddogaeth mewn perthynas â thir, neu sy'n effeithio ar dir, mewn Parc Cenedlaethol, yn rhoi sylw i'r dibenion a bennir yn adran 5(1) o Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949. Y dibenion hyn yw cadw a gwella eu harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol a hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer deall a mwynhau nodweddion arbennig Parciau Cenedlaethol gan y cyhoedd.

Daw'r darpariaethau hynny i rym ar 3 Rhagfyr 2021.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Ni nodwyd unrhyw faterion penodol.

3. Cefndir Deddfwriaethol

Cynhwysir y pwerau sy'n galluogi'r rheoliadau hyn i gael eu gwneud yn adrannau 84(2) a 174 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Mae adran 84(2) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth mewn cysylltiad â rhan 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 sy'n diwygio, yn addasu, yn cymhwyso (gydag addasiadau neu hebddynt) neu'n datgymhwyso unrhyw ddeddfiad.

Mae adran 174 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Rheoliadau hyn fod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn penderfyniad cadarnhaol yn y Senedd.

Ar yr amod eu bod yn cael eu cymeradwyo gan y Senedd, caiff y rheoliadau eu gwneud gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol a deuant i rym ar 3 Rhagfyr 2021.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae Rheoliadau Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 (Ystyr Corff Cyhoeddus) (Cymru) 2021 ("Y Rheoliadau") yn diwygio adran 11A o Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 ("y Ddeddf") er mwyn sicrhau bod Cyd-bwyllgorau Corfforedig, a sefydlir gan reoliadau a wneir o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, wrth arfer neu gyflawni unrhyw swyddogaeth mewn perthynas â thir, neu sy'n effeithio ar dir mewn Parc Cenedlaethol, yn rhoi sylw i'r dibenion a bennir yn adran 5(1) o'r Ddeddf. Y dibenion hyn yw cadw a gwella eu harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol a hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer deall a mwynhau nodweddion arbennig Parciau Cenedlaethol gan y cyhoedd.

Mae'r rheoliadau'n rhan o becyn o ddiwygiadau i ddeddfwriaeth a fydd yn sail i bob Cyd-bwyllgor Corfforedig ac yn sefydlu'r fframwaith deddfwriaethol angenrheidiol ar gyfer gweinyddu a llywodraethu Cyd-bwyllgorau Corfforedig yn effeithiol.

Mae Cyd-bwyllgorau Corfforedig yn gyrff corfforedig, a sefydlwyd trwy reoliadau, ac yn cynnwys y prif gynghorau yng Nghymru a bennir yn y rheoliadau sefydlu. Mewn rhai amgylchiadau cynhwysir Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yng Nghymru mewn Cyd-bwyllgor Corfforedig. Lle bo hyn yn wir nodir hyn yn rheoliadau sefydlu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig perthnasol.

Y bwriad cyffredinol wrth sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig yw y caiff Cyd-bwyllgor Corfforedig ei drin fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol' neu fel aelod ohono ac y bydd yn ddarostyngedig i raddau helaeth i'r un pwerau a dyletswyddau ag awdurdodau lleol yn y ffordd y maent yn gweithredu ac yn cael eu llywodraethu.

Mae'r diwygiadau yn y rheoliadau'n diwygio adran 11A(4) o'r ddeddf er mwyn ychwanegu Cyd-bwyllgorau Corfforedig at y diffiniad o "gorff cyhoeddus". Mae hefyd yn cyflwyno diffiniad o Gyd-bwyllgorau Corfforedig yn adran 11A(7).

5. Ymgynghori

Ystyriwyd y gwaith o gymhwyso dyletswyddau ehangach cyrff cyhoeddus fel rhan o'r ymgynghoriad ar Reoliadau Sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig drafft a barodd rhwng 12 Hydref 2020 a 4 Ionawr 2021. Yn unol â'r ymagwedd at drin Cyd-bwyllgorau Corfforedig fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol' cytunodd ymatebwyr y dylai Cyd-bwyllgorau Corfforedig fod yn ddarostyngedig i ystod eang o ddyletswyddau cyrff cyhoeddus - gan gynnwys y ddyletswydd i roi sylw i'r dibenion y dynodwyd Parciau Cenedlaethol ar eu cyfer (mewniodwyd y ddyletswydd hon yn Neddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 gan Ddeddf yr Amgylchedd 1995).

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol ar wahân wedi'i baratoi mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Er hynny, asesodd yr asesiad effaith rheoleiddiol i gyd-fynd â Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Canolbarth (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Gogledd (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y De-ddwyrain (Cymru) 2021 a Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y De-orllewin (Cymru) 2021 y costau a'r buddion posibl sy'n gysylltiedig â sefydlu'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig drwy reoliadau. Wrth asesu'r costau a'r manteision posibl, mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn ystyried y bwriad polisi cyffredinol y dylid trin Cyd-bwyllgorau Corfforedig fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol', gan gynnwys bod yn ddarostyngedig i ddyletswyddau'r sector cyhoeddus ehangach megis y rhai yn Neddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf yr Amgylchedd 1995).

Ni cheisiodd yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol gyfrif ar wahân am y costau sy'n gysylltiedig â chydymffurfiaid Cyd-bwyllgorau Corfforedig â dyletswyddau'r sector cyhoeddus ehangach. Tybiwyd at ddiben yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol mai

rhywbeth a gyflawnir gan swyddogaeth corff corfforedig fyddai arfer dyletswyddau o'r fath ac fe gynhwysir costau arfer y dyletswyddau cyrff cyhoeddus o fewn y Rheoliadau hyn yn yr ystod o gostau a ddarperir ar gyfer y swyddogaeth corff corfforedig gyffredinol yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol.

Mae copi o'r [Asesiad Effaith Rheoleiddiol](#) i gyd-fynd â Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Canolbarth (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Gogledd (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y De-ddwyrain (Cymru) 2021 a Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y (De-orllewin) Cymru 2021 ar gael fel rhan o'r dogfennau perthnasol i gyd-fynd â'r Rheoliadau hynny.